

ÚVODEM

Název druhého sborníku katedry sociologie na Filozofické fakultě UK Proměny soudobé sociologie je reakcí na proces, v němž sama katedra prošla významnými personálními i koncepčními změnami. Snaží se reagovat na změny vnitřní, zahraniční, společenské, politické i ekonomické. Sociologie má dnes v rámci teoretického i politického pluralismu kontakty se zahraničními sociology a pracovišti. Kontakty přinášejí oboustranné výhody při zpracování aktuálních problémů a otázek zajímavých obě strany a poskytují množství závažných poznatků a informací. Zvláště důležité jsou poznatky a informace, které referují o nových přístupech, názorech, koncepcích, které se ve světové sociologii diskutují, kritizují, přijímají i odmítají. Změny se jeví jako střetávání různých vzorů a modelů či paradigmat. Problémy existují kolem inflace pojmů postmodernismu. Vyzývavé jsou koncepce konce ideologie a konce dějin. I nadále se při tendenci zmírnění intenzity sporů a sbližování stanovisek střetávají tendence scientistické a pozitivistické s tendencemi hermeneutickými a interpretativními a neřešené problémy ekologické s přístupy technokratickými a konzumními. Závažným i atraktivním jevem je otázka, proč se společenské vědy zabývají autory, uznávanými klasiky oboru, nebo těmi, kdo status klasiků již získávají. Přitom se i nadále připomíná výrok známého filozofa Whiteheada, že věda, která váhá zapomenout své zakladatele, je mrtvá.

V rámci pravidel o rozsahu a zaměření sborníku lze podat jen přibližný a neúplný obraz toho, čím se zabývají sociologové u nás i v zahraničí. Příspěvky do sborníku jsou úzce spjaty s pedagogickými a vědeckými úkoly pracoviště v rámci Filozofické fakulty. Vždy jsou však spojovány s úsilím rozpracovávat témata zásadní pro vývoj disciplíny i pro její trvalý kontakt se světovou sociologií.

Eduard Urbánek